

Maandag 7 oktober 1918 – enige editie

Het vredesaanbod der centralen.

Wenen, 5 oktober. Oostenrijk-Hongarije, Duitsland en Turkije hebben besloten zich door bemiddeling van de regeringen, aan wie de behartiging van hun belangen in de Verenigde Staten is toevertrouwd, gelijktijdig tot de president van de Verenigde Staten te wenden teneinde tot het sluiten van een algemene wapenstilstand en vredesonderhandelingen te komen.

Tot uitvoering van dit besluit heeft de minister van buitenlandse zaken gisteren de Oostenrijks-Hongaarse gezant te Stockholm telegrafisch opgedragen, de Zweedse regering te verzoeken, het volgende telegram tot president Wilson te richten:

"De Oostenrijks-Hongaarse monarchie, die de oorlog steeds als verdedigingsoorlog heeft gevoerd en herhaaldelijk haar bereidwilligheid heeft betuigd, om aan het bloedvergieten een einde te maken en tot een rechtvaardige en eervolle vrede te geraken, wendt zich door deze tot de president der Verenigde Staten van Amerika met het voorstel, met hem en zijn bondgenoten onverwijld een wapenstilstand te land, ter zee en in de lucht te sluiten en in onmiddellijke aansluiting daarmee in onderhandelingen te treden over het sluiten van een vrede, waarvoor de 14 punten der boodschap van de heer president Wilson aan het Congres van 8 januari 1918 en de vier in de rede van de heer president Wilson van 12 februari 1918 vervatte punten als grondslag zouden hebben te dienen en waarbij ook de uiteenzettingen van de heer president Wilson van 27 september 1918 in aanmerking komen."

Berlijn, 6 oktober. De door bemiddeling van de Zwitserse regering tot president Wilson gerichte nota luidt als volgt:

"De Duitse regering verzoekt de president der Verenigde Staten van Amerika het herstel van de vrede ter hand te nemen, alle oorlogvoerende staten van dit verzoek te verwittigen en hen uit te nodigen tot afvaardiging van gevolmachtigden door het aangaan van onderhandelingen. Ze aanvaardt het door de president der Verenigde Staten van Amerika in zijn boodschap aan het Congres van 8 januari 1918 en in zijn latere uitingen, met name de rede van 27 september, opgestelde programma als grondslag voor vredesonderhandelingen.

"Om verder bloedvergieten te voorkomen verzoekt de Duitse regering, onverwijld een algemene wapenstilstand te land, te water en in de lucht teweeg te brengen."

Was getekend prins Max van Baden, rijkskanselier.

Wenen, 6 oktober. De bladen ontvangen van bevoegde zijde de volgende toelichting tot het vredesaanbod der centralen:

Deze stap is niet plotseling gedaan onder de indruk van de militaire gebeurtenissen; men moet er eerder de laatste schakel in zien van de keten van onze vredespolitiek. Zowel graaf Czernin als Graaf Hertling hebben Wilson's rede van 8 januari 1918, waarin hij de 14 punten opsomde, met een klein voorbehoud ten aanzien van enkele onderdelen, verenigbaar verklaard met hun inzichten; een gelijke houding hebben de delegaties en de Duitse Rijksdag aangenomen. Daarop volgde Burian's nota; deze werd afgewezen, maar kort daarop hield Wilson op 27 september zijn rede, waarin hij nogmaals opkwam voor een rechtvaardige vrede voor beide partijen.

Daaruit bleek, dat het aanknopen van vredesonderhandelingen mogelijk was. Aangezien het vasthouden aan deze voorwaarden en

het uitschakelen van een eenzijdige bevoordeling de oplossing van een aantal nog hangende netelige vraagstukken mogelijk maakt.

Daarbij kwam dat de wijziging in de binnenlandse politieke constellatie van Duitsland zekere moeilijkheden uit de weg had geruimd, waardoor een eensgezind besluit der centralen in de vredesaangelegenheid mogelijk werd. Thans is de stap ondernomen, die feitelijk verband houdt met de eerste pogingen in deze richting van december 1916; deze stap volgt logisch uit de sedertdien gevolgde politiek.

We verwachten dat ons besluit tot toenadering en tot een uitspraak zal leiden, al weten we natuurlijk niets van Wilson's mening over deze zaak. Wilson is echter de enige macht, die zich niet aan de politiek der entente gehouden heeft en hij heeft bovendien de beginselen verkondigd, die we thans als grondslag voor de besprekingen willen nemen; vandaar dat we ons tot hem richten.

Duitsland en Oostenrijk-Hongarije hebben deze stap afzonderlijk gedaan omdat zij verschillende vertegenwoordigers in Amerika hebben; de Oostenrijkse belangen worden daar behandeld door Zweden, die van Duitsland door Zwitserland.

Berlijn, 6 oktober. Officieel middagbericht: Legergroep Rupprecht:

in Vlaanderen en voor Kamerijk was het een rustige dag. Op vele punten van het front heerste levendige verkenningsbedrijvigheid.

De koning van Italië aan de koning der Belgen.

Havre, 6 oktober. De koning van Italië heeft aan de koning der Belgen een telegram gezonden van de volgende inhoud: aan uwe majesteit en aan het dappere Belgische leger, dat zegevierend tot de aanval optrekt voor het herstel van de onafhankelijkheid van een natie, die

een overval heeft ondergaan, welke in de geschiedenis zijn weerga niet heeft, richt ik in naam van het volk, het leger, en de vloot van Italië een warme gelukwens.

Londen, 6 oktober. In een vergadering, hedenmiddag in Hyde Park gehouden, onder de auspiciën van het Verbond van Belgische patriotten is een besluit aangenomen dat aan de eerste minister gezonden zal worden, hem mededelend dat Engeland een dergelijke actie zal ondernemen als Frankrijk ten aanzien van de wandaden, die het Duitse leger tijdens de bezetting en de gedwongen terugtocht door België bedreven heeft. Daartoe behoren de stelselmatige verwoesting van steden en dorpen onder de dekmantel van militaire noodzakelijkheid. Op alle geallieerde regeringen wordt een beroep gedaan, om Duitsland te waarschuwen, dat ze van plan zijn, de bedrivers ervan persoonlijk aansprakelijk te stellen en wedervergelding te oefenen volgens het beginsel: "stad om stad, dorp om dorp, huis om huis, leven om leven."

Uit België.

Een tekenend staaltje van de eensgezindheid, die in de meeste Belgische kringen heerst, is het feit, dat het vrijzinnig gemeentebestuur van Brussel ertoe besloten heeft de vrije (katholieke) scholen te subsidiëren, waaraan – met goedkeuring van de katholieke Duitse rijkskanselier von Hertling – de "Raad van Vlaanderen" alle staatssubsidie had ontnomen, omdat ze zich niet wilden onderwerpen aan de nieuwe taalregeling en de leerlingen overnamen van de officiële scholen, waarin deze taalregeling in zwang is gebracht.